

Una vida al carrer - Jordi Ibáñez Fanés

Abans que res, l'escriptor del segle XXI ha de decidir si vol mimetitzar el format audiovisual generalista o bé llançar-se, en un gest agosarat i solitari, cap a la festa abissal de la literatura. A les primeres pàgines d'*Una vida al carrer*, el lector pot suposar que afronta una narració més o menys convencional. Dues-centes pàgines més tard, després que el protagonista hagi recorregut amb prou feines uns centenars de metres sense que les anècdotes siguin gens sobresortints, el lector conclou que Jordi Ibáñez (Barcelona, 1962) és dels autors que proposen un pacte draconianà al lector, que inclou exigència i generositat a parts iguals: tot i que no és un llibre fàcil, el lector hi troba perles que li compensen l'esforç.

El més enlluernador d'*Una vida al carrer* no són els fets exteriors, sinó la ment del protagonista, confusa i sistemàtica, hiperbòlica i contemplativa. Els canvis més transcendents, ens diu ell mateix, són sempre interiors. Tot acompanyant-lo en una passejada per la Rambla de Catalunya, el lector passeja també per una ànima erecta, atent a l'art i a la política, als naufragis i als miracles, dotada d'una capacitat inesgotable per indignar-se i per commoure's: "com si fos un *bateau ivre* baixant per un riu d'agonies i fogueres i fums i llenques de boira i llums taronjoses". Com el patriarca Tobit de l'Antic Testament, el protagonista recupera la visió després de refregar-se pels ulls el fel de la memòria i els fantasmes.

Jordi Ibáñez divaga com Peter Handke, insulta com Thomas Bernhard, s'interroga com Robert Musil: ve a ser, en fi, un escriptor alemany en llengua catalana. *Una vida al carrer* és una retícula, una cruïlla on s'aplega el malestar, lisèrgic i transcendent, que transcorre dels Jocs Olímpics al Fòrum de les Cultures. A aquest malestar s'hi pot oposar l'arma del pensament, repartida al llarg de tot el llibre, però també l'amor, que apareix emfàticament al començament i al final. Són, al capdavall, els dos pols de la Rambla de Catalunya, representats per les estàtues de la girafa presumida i el bou consirós.

Jordi Ibáñez ha escrit una obra d'una bella opacitat. En un moment d'ironització ambiental màxima, ha gosat abordar el més inabordable: allò que Monty Python va anomenar "el sentit de la vida". Ara bé: més enllà de continguts, la prova suprema d'un llibre és la de la sintaxi. En aquest sentit, *Una vida al carrer* és sobretot el llibre d'un escriptor indiscutible, que domina els difícils arts de l'abstracció i de l'improperi, de la sentència i la digressió, i que es mou amb comoditat en les aigües de l'exegesi i de la metalingüística. Si el lector busca un repte, aquest és el seu llibre.